

Hoffmann

Hoffmann

fantastiskt spel i fem akter

av Christian Lanciai (1999)

Personerna:

Serapionsbröderna:

Jakob
Fritz
Wolfgang
Hubert
Hoffmann

värdshusvärden
Doktor Lindhof
Rådet Krespel
Antonia, hans dotter
Professor Dappertutto
Giulietta, kurtisan
Johannes Kreisler, avdankad musiker
Munken Medardus
dubbelgångaren
Aurelia
hennes tärnor
hennes far
en biskop
medlemmar av en högtidlig kyrkoförsamling
Madame de Scudery

Handlingen äger rum i Tyskland och Venedig under 1820-talet (förslagsvis).

Copyright © Christian Lanciai 1999

Akt I scen 1. Krogen.

Yngre män som kroggäster verkar redan ganska medtagna.

Jakob (gör entré) Hell, serapionsbröder!

Fritz Lägg av!

Wolfgang Var lagom rolig, och se inte så förbannat glad ut!

Jakob Vad har ni råkat ut för? Ett sjöslag, som ni förlorat?

Fritz Det vet du väl, din lustigpetter, att på detta ställe förloras inga sjöslag.

Wolfgang Tala för dig själv, din stackars druckne narr. Du om någon är den evige förloraren i varje sjöslag.

Fritz Vem drunknar först? Du eller jag?

Wolfgang Vi har alltid drunknat samtidigt tillsammans.

Jakob Ni ser inte ut att ha kommit särskilt långt. Vad ni alla behöver är att någon bjuder laget runt!

Hubert Han är vår läkare. Han märker genast vad vi behöver.

Jakob Hör du, värdshusvärd? Bjud laget runt!

Wolfgang Så uppskjuter vi vår drunkning.

värden Det är alltid en ära för mig att få förpläga mina stabilaste stamgäster.

Fritz Säg inte stamgäster. Säg evighetsklinter.

värden Det är samma sak fast ännu finare.

Jakob Laget runt! Vad väntar du på?

värden Jag skyndar. (*ut och hämtar vin.*)

Jakob Men var är Hoffmann denna afton?

Fritz Varför tror du vi är så berusade?

Jakob Har något hänt?

Wolfgang Nej, han är bara kär som vanligt och tänker därför bara på att deka ner sig.

Jakob Olyckligt kär?

Wolfgang Vad annars.

Jakob (*slår sig till rätta*) Vem är det den här gången?

Fritz Den där divan som alla andra också är kära i.

Jakob Madame de Scudery?

Wolfgang Vem annars?

Jakob (*suckar*) Då har han verkligen igen tagit sig vatten över huvudet.

(*värden kommer in med bägare på en bricka.*)

värden Laget runt var det.

Fritz Det kan vi behöva.

Jakob

Varför hänga läpp när man kan i ett snäpp
förklara världen krig och segra?
Allting är blott flyktig dårskap,
ingenting kan tas på allvar;
vi är alla blott oskäligen boskap
och för ödets nycker yra kalvar.
Varför skulle vi då vägra
livets lycka ständigt stegra
med att leva som professionella skälmar?

alla Mera! Mera!

Jakob Nej, nu får någon annan sjunga.

Fritz Vem kan väl sjunga när Hoffmann förnedrat sig i en sångerska?

Jakob Han kommer väl hit ändå?

Wolfgang Annars vore han förlorad.

Jakob Hubert, du som är hans krönikör, berätta hur det gick till.

Hubert Det var en föreställning av Don Juan. Mitt i föreställningen fick han besök av Elvira i sin loge. Men samtidigt sjöng Elvira för fullt på scen. Han förstod inte alls hur det kunde hänga samman. Det var fröken de Scuderys debut och genombrott. Alla föll samtidigt för hennes Elvira. Hon hade hoppat in i rollen på kort varsel, då den riktiga Elvira plötsligt hade dött. Det fick Hoffmann veta först efteråt.

Fritz Inget nonsens nu, Hubert! Berätta vad som verkligen hände!

Hubert Det är ju det jag gör, din klantboll. Hoffmann hade fått besök av hennes fantom. Han har själv i detalj berättat det för mig.

Wolfgang (*allvarligt*) Hoffmanns historier har alltid något allvarligt i sig.

Fritz Ja, ingenting är mera blodigt allvar för honom än hans egen skrytsamma schizofreni. Den är ju allt han har att leva på.

värden Mera vin, mina herrar? En annan omgång laget runt kanske?

Hoffmann (*inträder plötsligt*) Vad annars?

Fritz Hoffmann! Du lever än!

Hoffmann Ja, vad gjorde jag annars här?

Wolfgang Och det är inte bara en av dina många gengångare?

Hoffmann Jag har bara en.

Jakob Berätta nu den där sorgliga historien med fru Scudery! Vad är det som du nu har hittat på?

Fritz Ja, vad har du nu ställt till med?

Hoffmann Det är därför jag är här.

Jakob Varför?

Hoffmann Hon sjunger ju i kväll. Hon måste komma här förbi sedan. Det är min enda chans.

Fritz Hade du henne inte redan i logen?

Hubert Det var inte hon, din drummel. Det var hennes gengångare.

Fritz Var hon inte redan död?

Wolfgang Nej, det var en annan.

Jakob Förklara nu hur det låg till, Hoffmann.

Hoffmann Det ligger inte till. Allting står på ända.

Fritz Ge honom ett glas, så mår han bättre.

Hoffmann Tack. Det är just vad jag behöver.

värden Vi har källarn full. Ni är mina bästa kunder och dessutom min bästa reklam, så ni kan alltid räkna med kredit.

Hoffmann Därför kommer vi alltid hit. Därför fortsätter karusellen alltid rulla. Därför tar det roliga aldrig slut, nämligen vinet.

Fritz Vi har funnit vår idealiske bartender och överger honom därför aldrig.

Wolfgang Du tog orden ur munnen på mig.

kvartett (alla samlas omkring värden med armarna ömt omkring honom)

Vem behöver fäder?

Vem behöver bikt?

Evig dans vi träder
mot all gammal gikt.

Vi ej fruktar döden

eller andra öden,

ty försäkrade är vi

när krögarn står oss bi

i vått och torrt med ny espri

men mest i vått

då livet ändå är så kort.

värden (*rodnande*) Ni smickrar mig.

Hoffmann Inte alls. Vi bara gör reklam.

Jakob Vi bara tackar och tar emot och återgäldar.

Fritz Det är vår huvudsakliga betalning.

(en ny mörk gäst kommer in på krogen på något avstånd)

Hoffmann Men vad är det för en skugga som här smyger in i dödens mörka kalla dräkt?

Fritz Överdriv inte, Hoffmann. Det är ju bara en annan kund.

Hoffmann Jag är inte så säker på det.

värden (till den nykomne) Vad får det lov att vara?

Lindhof Ingenting än så länge. Jag väntar på en dam.

Hoffmann Mitt öde! Alltid kommer han och stjälar min dam!

Fritz Du ser spöken mitt på ljusa dan.

Wolfgang Drick mera, Hoffmann, så känns det bättre.

Hoffmann Fråga honom själv! Fråga vilken dam han väntar på!

Jakob (närmar sig Lindhof) Min herre, ni dricker inte?

Lindhof Jag väntar på en dam.

Jakob Det måste då vara en skön dam, av era förväntningar att döma.

Lindhof Den skönaste.

Jakob Vem kan det vara? Låt mig gissa. Prinsessan Sägebrecht?

Lindhof Den kossan! Kom med något bättre!

Jakob Ej kan det ju vara den där kurtisanen Violetta.

Lindhof Rätt gissat.

Jakob Menar ni att det är hon?

Lindhof Förolämpa mig inte! Jag är doktor, min herre, och väntar bara på det allra bästa.

Hoffmann Jag visste det! Han tänker mörda henne!

Fritz Vem då?

Hoffmann Min älskade, förstås, som han har mördat alla andra!

Fritz Alla andra?

Hoffmann Alla mina älskade! (*tömmer bägaren*) Det är han!

Fritz Vem då?

Hoffmann Min egen dubbelgångare och sämre jag!

Fritz (till värden) Han behöver mera vin. Fyll på ordentligt. (*värden gör så*)

Jakob Vem kan det vara då? Den rikaste av patienter?

Lindhof Vem tar ni mig för? En kvacksalvare?

Jakob Allra minst! Men kanske en hustrumördare?

Lindhof Vet hut, karl! Jag handhaver endast andlig skönhet.

Hoffmann Som han korrumperar och förstör!

Jakob Vem kan det vara då? En nunna?

Lindhof Nunnor kommer ej på krogar. Driver ni med mig?

Jakob Vad kan det vara för andlig skönhet som ej är helig?

Lindhof Vad är andligast av allt?

Hoffmann Musiken!

Lindhof Rätt gissat, unge man. Ni närmar er sanningen.

Jakob Vem är då ypperst i musiken bland damer? Jenny Lind?

Lindhof Hon är i London, dummer, och dessutom för satt.

Jakob Då finns det bara en.

Lindhof Ni har gissat rätt.

Hoffmann (i ångest) Fröken von Scudery!

Lindhof Jag är hennes förmyndare och har att eskortera henne hem.

Hoffmann (rusar fram) Ni ljuger!

Lindhof Ni är full, min unge man.

Hoffmann Jag känner igen honom! Jag har råkat honom förr! Han är den uslaste bedragare i världen!

Lindhof Ni vet inte vad ni säger. Det är bäst jag går förrän den där förryckte narren kräver hospital för att bli nykter. (*reser sig och går*)

Wolfgang Min bästa Hoffmann, nu gick du visst för långt.

Hoffmann Menar du att jag inte kan lita på mina egna sinnen? Han är min evige vederdeloman, och han har många namn! Han kommer alltid fram när jag förgås i paradiset av kärlek, blott för att förintna mig med den jag älskar!

Fritz (till de andra) Han har bara paranoia. Det går över.

Hoffmann Inte alls.

Jakob Jag tror då snarare att han behöver mera vin.

Hoffmann Du känner mig, min bästa vän! (*hans bägare fylls*)

Hubert Det är bäst att du själv förklarar allt, min käre Hoffmann. Annars kan de aldrig förstå din upprördhet.

Hoffmann Den kan de aldrig förstå ändå. Endast jag kan känna mina känslor. De är endast verkliga för mig.

Fritz Försök. Vi lovar lyssna uppmärksamt.

Wolfgang Vi kan nog smälta några nya av dina historier.

Hoffmann Skyll er själva. Jag har älskat förut och gått under många gånger. Rädda mig, om ni det kan, från denna nya undergång!

Jakob Vi lovar, Hoffmann, att försöka allt vårt bästa.

Hoffmann Ge mig bara mera vin.

värden Din tjänare jag är och står till tjänst i evighet. (*fyller beredvilligt på*)

Hoffmann Då kan jag hålla stånd. Håll i er nu, ty denna saga är ett mera infernaliskt drama än den gamle Goethes själva Faust!

(*dricker djupt. Scenen slocknar.*)

Scen 2.

En vacker sängkammare.

En vacker dam till sängs med två äldre herrar vid sidan. Den ena tar hennes puls.

Dyster stämning.

Krespel Hur är det med henne?

doktorn (suckar, släpper hennes hand) Hennes puls är svag. Hon får absolut inte störas.

Krespel Gud vet vad den där vansinnige musikern har gjort med henne. Självt förstår jag det inte.

doktorn Musiken kan ha en besynnerlig makt över oss människor, som vi aldrig kan förstå.

Krespel En mörk och destruktiv, ursinnig makt.

doktorn Överdriv inte.

Krespel Jag säger bara som det är!

doktorn Hysch! Tänk på er dotter!

Krespel Förlåt. Jag blir bara fullständigt från mina sinnen bara jag tänker på den där förryckte studenten.

doktorn Vad sade ni att han hette?

Krespel Ernst Theodor Hoffmann.

doktorn Det låter bekant. Det låter som en ämbetsman i Warszawa.

Krespel Det är riktigt. Han tjänstgjorde ett antal år i Polen innan han kom hit.

doktorn En begåvad ung man, vill jag påminna mig. Porträttör, arkitekt, musiker och poet. Inte sant?

Krespel Han skulle ha stannat i Warszawa. Han har helt fördärvat min dotter.

doktorn Var det inte ni själv som anställde honom som er dotters musiklärare?

Krespel Han hade rykte om sig att vara skicklig, och musiken är vår familjs olyckliga passion. Alla våra anlag tycktes ha funnit sin blomstring hos min enda dotter, vars änglalika röst tidigt lovade mycket. Men hon behövde någon som kunde locka fram den, en sol som väckte blomman till liv. Den där Hoffmann lyckades för bra.

doktorn Så därför tar ni ifrån henne musiken.

Krespel Jag måste, om endast det kan rädda hennes liv.

doktorn Jag är rädd att det vore en betänklig kur. Jag har ett förslag.

Krespel Nå?

doktorn Låt henne behålla musiken. Beröva henne endast Hoffmann.

Krespel Det låter rimligt.

doktorn Jag tror hon kan klara krisen på så sätt.

Krespel Och om hon ej blir bättre?

doktorn Då måste jag föra henne till ett sanatorium.

Krespel Och ta henne bort från mig, hennes egen far?

doktorn Bara om endast det kan rädda hennes liv.

(Antonia börjar röra sig oroligt som i sömnen.)

Seså, vi har stört henne och pratat för mycket. Det är bäst att vi låter henne vila.

(börjar gå ut med Krespel)

Krespel Ni måste förstå, doktorn, att en skilsmässa mellan mig och min dotter skulle knäcka mitt hjärta.

doktorn Hon kanske skulle ha mått bättre av om hon gifte sig för länge sen.

Krespel Jag fann aldrig någon man värdig henne.

doktorn Det gör fäder aldrig.

(går ut med Krespel. Genast syns en skugga utanför på balkongen, dörren dit öppnas, och Hoffmann kommer in.)

Hoffmann (försiktigt) Antonia! *(kommer fram till sängen)*

Antonia!

Antonia (vaknar, ser Hoffmann) Min älskade! *(omfamnar och kysser honom)* Var har du varit?

Hoffmann Lyssna, min älskade. Din doktor håller på att förgifta dig. Du måste bort härifrån. Du måste rymma med mig.

Antonia Nu?

Hoffmann Helst.

Antonia Men jag kan inte lämna min far.

Hoffmann Han är galen och har lurat dig på ditt liv. Du måste lämna honom. Det är din enda räddning.

Antonia Kan jag då tro på dig, min älskade, att du har rätt?

Hoffmann Du måste tro på mig. Du har ingen annan.

Antonia Du var solen i mitt liv. Du väckte mig till liv. Du öppnade för mig den stora musikens härlighet. Du lärde mig att sjunga rent. Före dig var musiken blott en övning, men du gav den liv och själ och rymd och paradisk härlighet. När får jag äntligen sjunga med dig igen?

Hoffmann Så fort du är ute härifrån.

Antonia Far och doktorn säger att musiken nästan tog mitt liv. Doktorn vill ta musiken ifrån mig för min hälsas skull.

Hoffmann De bara ljuger. Man kan inte sjunga ihjäl sig. Tvärtom. Ingenting är bättre för hälsan än att sjunga.

Antonia Men jag är överkänslig överallt, särskilt i hjärtat och lungorna, säger doktorn.

Hoffmann Alla musiker är överkänsliga. Var de inte det var de inte musikaliska. Musik utan känslighet existerar inte, och ju större känslighet, desto högre musik.

Antonia Du låter så klok och förnuftig. Men kan jag lita på dig? Kan jag tro mera på dig än på doktorn?

Hoffmann Du måste!

Antonia Det låter som en befallning.

Hoffmann Du måste för musikens och för ditt eget livs skull! Utan musik finns det inget liv för en musiker.

Antonia Du har rätt. Hjälp mig upp, så skall jag klä mig.

Hoffmann (hjälpur henne) Älskade! Kom med mig nu! Annars är det kanske för sent.

Antonia Men jag är så svag.

Hoffmann Du vinner krafter bara du kommer ut härifrån. Här inne blir du bara mumifierad.

Antonia Jag tror på dig när du är här, men så fort jag blir ensam sviker mig alla mina krafter och blir jag som en sparv utan vingar.

Hoffmann Det är doktors förbannade droger.

Antonia Men varför skulle han vilja ta livet av mig? Det verkar inte klokt!

Hoffmann Vetenskapen är inte klok. Endast musiken är klok. I vetenskapens namn leds hela världen rakt åt helvete.

Antonia Kan musiken vända den rätt?

Hoffmann Ingenting annat kan. Musikalitet är enda vägen ut ur världens falska vansinne.

Antonia Min älskade, du verkar säker på din stämman.

Hoffmann Jag har alltid sjungit rent.

Antonia Så. Jag är klädd. Men jag måste säga adjö åt far.

Hoffmann Nej, det får du inte. Det vore undergången för oss båda.

Antonia Men jag kan inte bara lämna honom utan vidare! Det skulle krossa hans hjärta!

Hoffmann Han har aldrig tagit hänsyn till sin dotters.

Antonia Det verkar hjärtlöst.

Hoffmann Gubbar utan hjärtan är bara att lämna därhän.

Antonia Men jag har ett hjärta, käraste. Det kan jag inte gå emot.

Hoffmann Vad menar du?

Antonia Min fader gav mig livet.
(går till dörren och öppnar den. Hoffmann förfasas.)

Pappa!

Hoffmann Antonia! Du begår självmord!

Krespel (kommer genast med doktorn i släptåg) Antonia! Du borde ligga till sängs! Vad gör du uppe? Och påklädd!

doktorn (har märkt Hoffmann) Vi har sällskap, statsråd Krespel.

Krespel Mördaren! Den impotente uslingen! (vill gå till attack. Antonia träder emellan.)

Antonia Nej! Allting är mitt fel!

Krespel Vad har du gjort, min slyna!

doktorn (till Hoffmann) Hur kom ni in hit, om jag får fråga?

Hoffmann Med exakt samma rätt som ni själv. Jag önskar bara rädda hennes liv.

doktorn Är ni då läkare?

Hoffmann Ja, men ej en sådan som tar betalt för att få mörda genom falska mediciner.

doktorn Hur understår ni er?

Krespel Han är min dotters skändliga förförare! Jag kallar genast på polisen!

Antonia Nej! Han är min älskare! Han vill mig bara väl!
doktorn Vi får ej göra henne upprörd.
Antonia (till Hoffmann) Ta mig härifrån! Nu ser jag att de vill ta livet av mig. Du hade rätt.
Krespel Min dotter, du är sjuk!
Antonia Min enda friskhet var min kärlek, men den kom för sent. (*svimmar i Hoffmanns armar.*)
Krespel Mördare!
Hoffmann Nej! Det är ni som bragt henne därefter!
doktorn För då genast henne rätt i säng!
Krespel (tar med våld hand om Antonia från Hoffmann och lägger henne på sängen.)
 Ut ur mitt hus, förbannade usling!
Hoffmann Inte förrän hon är frisk.
doktorn (undersöker henne snabbt) Då får ni vänta länge. Hon är död.
Krespel Nej! Det får inte vara sant!
doktorn Det är dess värre sant. Hon andas inte mer, och hennes hjärta har för alltid stannat.
Krespel (vänder sig med mördarlust mot Hoffmann) Det hade aldrig hänt om inte ni hade kommit hit.
doktorn Det är bäst ni ger er av, herr Hoffmann, innan rådet Krespel hänger er från sin balkong.
Hoffmann Detta är för mycket. Jag gav henne bara liv, men ni gav henne döden. Jag håller er två ansvariga.
Krespel Ansvariga? Vi? Jag är ju hennes fader! Du allenast har fördärvat henne och grymt tagit hennes liv!
Hoffmann Mitt enda liv var musiken. Den gav jag henne, men ni tog ifrån henne musiken. Det tog hennes liv.
doktorn Ni är förryckt. Jag borde tillkalla en dårhusvagn.
Hoffmann Ni är det, doktor, som förgiftat henne genom droger!
doktorn Jag gav henne sömn. Det var vad hon behövde. Det var allt.
Hoffmann Ja, ni gav henne slutgiltigt den eviga sömnen! Jag borde mörda er båda två, ni stackars blinda hjärtlösa och ömkansvärda gubbar! (*flyr förtvövlad ut på balkongen, hoppar ner därifrån och försvinner.*)
doktorn Jag beklagar, men vi kan ingenting göra.
Krespel Detta är för mycket för mig. Jag följer henne strax i graven.
doktorn Vill ni ha min medicin?
Krespel Tack, gärna, om den hjälper, och om den förkortar resan hem till graven.
doktorn Jag kan skriva ut recept på vad ni vill. Det enda ni behöver göra är att fromt betala, helst kontant.
Krespel Det gör jag gärna. Skriv ut vad ni vill.
doktorn (tar honom på axeln) Min vän, jag lovar er, att ni kan alltid lita på er gode läkare.

Ridå.

Akt II scen 1. Krogen.

Fritz Det var en gruvlig historia. Är den sann?
Hoffmann Fullkomligt, men det värsta är, att just den doktorn har förföljt mig hela livet. Jag såg honom här i kväll igen.
Hubert Doktor Lindhof?
Hoffmann Han har bytt namn många gånger.
Jakob Har du mött honom fler gånger?
Hoffmann Alltför många gånger.
Fritz Berätta!
Hoffmann Men min pokal är tom. Ni måste fylla på den först.
värden (mycket beredvilligt) Till er tjänst, min värde herre. *(fyller på)*
Hoffmann *(dricker djupt)* Tack. Det kallar jag att hämta andan. Nåväl, alltså, en annan gång var det inte min älskade utan nästan jag själv som fick sätta livet till.

Scen 2. En praktfull venetiansk salong.

Dappertutto Du måste fånga honom!
Giulietta Det är redan gjort. Vad jag sedan gör med honom är min sak.
Dappertutto Du vet vad jag vill ha.
Giulietta Du begär för mycket. Du äger mig inte.
Dappertutto Jag äger dig med hull och hår! Jag äger dig till kropp och själ! Ingen annan äger del i dig!
Giulietta Och ändå kan du inte kontrollera mig.
Dappertutto Naturligtvis har du all din frihet. Annars skulle du aldrig ha en sådan framgång.
Giulietta Jag tror inte att du själv vet vad du vill.
Dappertutto Vet du det då?
Giulietta Jag vet alltid vem jag vill ha och vem jag inte vill ha, vem jag kan ha användning för och vem som är mig totalt likgiltig.
Dappertutto Men kom ihåg att det är jag som har gjort dig till Venedigs främsta kurtisan och att du är beroende av mig.
Giulietta Naturligtvis, häxmästare.
Dappertutto Vi förstår varandra.
Giulietta Gå nu. Jag hör honom komma.
Dappertutto Tag väl hand om honom. Smörj honom väl. Jag försvinner och lämnar er ensamma. *(går ut i en hemlig dörr i tapeten, som inte syns när den sluts igen.)*
Hoffmann *(inträder)* Min älskade!
Giulietta Amadeus! *(De omfamnas och kyssas.)*
Hoffmann Jag har längtat efter dig hela dagen!
Giulietta Var har du varit? Jag har väntat på dig.
Hoffmann Du vet hur det är.
Giulietta Ingenting får stå mellan mig och dig.
Hoffmann Jag tillhör dig helt och hållet.
Giulietta Ge mig då din själ.
Hoffmann Räcker det inte med hela min kropp?
Giulietta Jag vill ha mera. Ingen kvinna nöjer sig med bara kroppen.
Hoffmann Hur kan jag då ge dig min själ?

Giulietta Det vet du bäst själv. Egentligen räcker det bara med att du vill.
Hoffmann Jag har gett mig åt dig mera villigt än åt någon annan.
Giulietta Ändå håller du tillbaka något.
Hoffmann Vad kan det vara?
Giulietta Det vet du. Vad har hållit dig från mig hela dagen?
Hoffmann Mina affärer. Sådant är bara tråkigt för kvinnor men nödvändigt för män.
Giulietta Vad då för affärer?
Hoffmann Musikaffärer.
Giulietta Där har vi det. Du har inte gett mig din musik.
Hoffmann Du har aldrig varit min elev. Vilket instrument vill du spela?
Giulietta Det är din ande jag vill ha, den som skapar musiken.
Hoffmann Den fick du gärna, om jag kunde ge den.
Giulietta Ge den då.
Hoffmann Hur?
Giulietta Det är mycket enkelt. Avstå från din musik och ägna dig helt åt mig i stället.
Hoffmann Vad menar du?
Giulietta Att vi skall gifta oss.
Hoffmann Vill du verkligen det? Vill du verkligen som kurtisan ha bara mig och avstå från alla andra?
Giulietta Ja, om du avstår från musiken för min skull.
Hoffmann Varför just musiken? Varför inte alla andra älskarinnor?
Giulietta Jag ser bara musiken som min konkurrent och som den enda andra själ du älskar.
Hoffmann Du har kanske rätt. Musiken är mitt livs största kärleksaffär.
Giulietta Släpp henne då och kom till mig.
Hoffmann Men musiken är mitt levebröd.
Giulietta Det är blott en undanflykt.
Hoffmann Giulietta, du kan inte mena allvar. Är du svartsjuk på musiken?
Giulietta Jag vill ha din själ. Den får jag aldrig om du inte avstår från musiken.
Hoffmann Vad du begär överstiger min förmåga. Du kunde lika gärna be mig uppge min skugga eller min spegelbild. Det går inte, ty det är onaturligt.
Giulietta Då är du ett hopplöst fall.
Hoffmann Sviker du mig för musikens skull?
Giulietta Jag skulle kunna ta din skugga ifrån dig och din spegelbild, men aldrig din musik.
Hoffmann Det är bra att du inser det.
Giulietta Jag hatar dig, ty jag kan aldrig få dig.
Hoffmann Min kropp är din, men själen du icke röra.
Giulietta Det är bara själen jag vill ha.

(Dörren öppnas, och doktorn visar sig.)

doktorn (överbaskad) Vad är detta?

Hoffmann (förfasar sig) Det är han igen!

Giulietta Ni kommer olämpligt, herr doktor.

Hoffmann Vem är han?

Giulietta En vanlig snuskig klient.

Hoffmann Låt mig genast få expediera honom! (drar sin värja och angriper doktorn, som genast har ett svärd till hands och försvarar sig.)

doktorn Jag trodde vi hade avtalat tid, Giulietta.

Hoffmann Ditt möte blir med djävulen i helvetet!

doktorn Vad gör den här galningen i dina lokaler, Giulietta?
Giulietta Jag trodde jag kunde få hans själ, men jag misstog mig.
Hoffmann Har du haft honom samtidigt som jag?
Giulietta Det kallas polyfoni, herr Hoffmann.
Hoffmann Svikare! Bedragerska!
Giulietta Du har endast bedragit dig själv, Amadeus. Du trodde att du älskade mig, men du kunde aldrig lita på mig. Därför har du förlorat mig. En man som inte kan lita på sin kvinna förtjänar ingen kvinna.
doktorn Ni måste in på dårhus, Hoffmann!
Hoffmann Och er skall jag driva in i helvetet, käre doktor!
(Tapetdörren öppnas, och Dappertutto visar sig.)
Dappertutto Vad är detta?
Giulietta Två rivaler som roar sig.
Dappertutto Jag hörde oväsen. Kom, Giulietta. Håll dig utanför dueller. (*Giulietta följer med honom ut.*)
Hoffmann Giulietta! (*rusar på den hopplöst stängda lönndörren.*)
doktorn Ni är förlorad, herr Hoffmann. Det är ingenting kvar av er.
Hoffmann Hon var min älskade tills ni kom. Vi skulle ha gift oss om det inte varit för er.
doktorn Jag vet. Därför kom jag.
Hoffmann Vem är ni?
doktorn (bugar sig artigt) Er läkare, till er tjänst, herr Hoffmann. Men denna gång har vi båda gått i fällan och bedragits. Jag föreslår att vi glömmet Giulietta.
Hoffmann Aldrig!
doktorn Skyll er själv. (*går*)
Hoffmann Giulietta! Giulietta! (*kastar sig på lönndörren, kastar sig slutligen i hennes säng, gråtande och förtvivlad.*)

Ridå.

Akt III scen 1.

Johannes Kreisler (uppträder ensam framför ridån, en lång och gänglig figur i patetiska kläder, en perfekt karikatyr på sig själv.)

Ursäkta att jag finns till. Det är egentligen mitt enda universella budskap här i världen. Vem frågar efter en misslyckad, avdankad musiker, som inte ens kan dirigera i takt? Min enda tröst är att jag inte är ensam. Världen är full av ratade musiker. Även Robert Schumann slutade som en mardrömsdirigent, som ingen längre kunde följa, då han hela tiden dirigerade ifrån orkestern, så orkestermusikerna fockade honom, och det gjorde de rätt i. Franz Liszt slog så hårt att han spelade sönder sina pianon, och Paganini skar sönder sina strängar med sitt vassa spel. Vilket pianoinstrument, som bara sjunger under smekningar, och vilken violin kan uthärda sådana våldsamma bödlar inom musiken? Då är det bättre att vara en färdigt kasserad musiker, som åtminstone inte har våldfört sig på själva musiken. Men jag bara dillar. Bättre då ett instrument, som bara drillar. Apropå att slå en drill, så behöver jag mig nog ett glas hos mina lika misslyckade kolleger på krogen.

(Ridån öppnas, och vi återvänder till krogen.)

Scen 2.

Fritz Det var mig en ruskig historia, broder! Är den sann?

Hoffmann Lika sann som alla andra, och jag lovar dig, att den där förbannade doktorn var precis som doktorn som tog livet av Antonia för mig.

Jakob Men var det inte professor Dappertutto som försnillade bort din brud framför ögonen på dig den gången?

Hoffmann Det var doktor Mirakel och professor Dappertutto i maskopi med varandra!

(Johannes Kreisler kommer blygt och försiktigt in.)

Hubert Vi har fått sällskap.

Wolfgang Riddaren av den sorgliga skepnaden själv.

Kreisler Ursäkta att jag stör, mina herrar, men jag behövde mig ett glas.

Jakob Du är alltid lika välkommen som alla andra, Johannes Kreisler.

Hoffmann Bjud honom på ett glas, Franz!

värden (beredvilligt) Tillåt oss att bjuda på den första omgången, mästare Kreisler.

Kreisler Jag är tacksamheten själv.

Fritz Vi håller just på att rannsaka den gode Hoffmann här och alla hans damer.

Kreisler Tala inte med mig om damer. Jag är bara en misslyckad musiker.

Jakob Han är bara blyg. Lämna honom i fred.

Kreisler Vem är inte blyg för damer som en gång har lärt känna dem?

Fritz Mästare Hoffmann var då aldrig blyg.

Kreisler Ej heller Casanova. Men sådana lär aldrig känna damerna.

Hoffmann Du låter som om du visste mer än någon av oss.

Kreisler En misslyckad musiker ser hela världen från ett annat plan än de som strävar fåfängt uppåt.

Wolfgang *(till de andra)* Han kan kanske lära oss något?

Jakob Det kan mästare Kreisler alltid.

Kreisler Jag skulle inte ha kommit hit. Nu blir jag bara involverad.

Hubert Är det Hoffmann eller mästare Kreisler vi skulle dissekera?

Hoffmann Vet du något om madame de Scudery, mästare Kreisler?

Kreisler Jag vet allt om henne.

Fritz Har hon verkligen en förmyndare?

Kreisler En gammal elak doktor, den värsta snuskhummern i stan.

Hoffmann Jag visste det! Jag hade rätt!

Fritz Vad vet du om denna doktor?

Kreisler Han tycker bara om unga damer. Han samlar på dem. Han förhäxar dem, och så försvinner de.

Fritz Försvinner?

Kreisler Ja. De lämnar sin vistelseort, försvinner spårlöst någon annanstans, och samtidigt försvinner doktorn.

Hoffmann Vad vet du mera?

Kreisler Han har bytt både namn och yrke många gånger.

Jakob Vilka andra yrken har han haft?

Kreisler Mest berömd var han som optiker. Han förvrängde synen på alla sina kunder, så att han kunde få dem till vad som helst. Då hette han herr Sandmann.

Hoffmann Det är samme man! Det är samme infernaliske djävul! Det är samma monster! Och nu skall han förstöra livet för min älskade Fräulein Scudery!

Fritz Lugna dig, broder. Fyll din pokal.

Wolfgang Men en sådan kanaljé borde man ju gå till rätta med, eller hur?

Jakob Är det möjligt?
Kreisler Nej, det är inte möjligt.
Hoffmann Det måste vara möjligt!
Kreisler Den som försöker går under.
Medardus (*har omärkligt kommit in, en munk vars ansikte man inte ser*) Kan jag stå till tjänst?
alla (*överraskade*) Vem är ni?
Medardus En kapuzinermunk. Jag råkar veta vem ni talar om. Jag kanske har den rätta medicinen.
Hoffmann Bekänn färg, min gode man! Fram med receptet!
Medardus (*blottar en liten Chiantiliknande flaska*) Får endast nyttjas i yttersta nödfall.
Jakob Vad är det?
Kreisler Akta er! Det är djävulselixiret!
alla Djävulselixiret!
Hubert Nu är vi förlorade.
Fritz Vem är du, munk?
Kreisler Det är Medardus, en djupare fallen munk än någon misslyckad musiker.
alla (*med fasa*) Medardus!
Medardus (*fäller tillbaka kåpan*) Ni tycks alla känna mig väl.
Fritz Blott som romanfigur. Jag tror du är en bedragare.
Medardus Testa då mitt elixir, så får ni se om det är sant.
Jakob Hur kan vi med en slik dekokt råda bot på en så infernalisk skojare som doktor Mirakel?
Medardus Det får ni se när ni har provat.
Kreisler Vad ni än gör, så våga inte ens lukta på den drycken.
Hoffmann Jag vågar vad som helst bara för att besegra mitt livs ende fiende! (*rycker fram och tar flaskan från Medardus*)
Medardus Var så god. Drick på egen risk.
Kreisler Jag varnar dig, kollega. Dricker du av det giftet blir du aldrig normal igen.
Hoffmann Vad händer?
Kreisler Ditt sinne förvrids på ett sätt som du aldrig kan fatta själv. Det har samma effekt som doktor Sandmann med sina verklighetsförvrängande glasögon. Har man då dessutom ett överkänsligt sinne, som vi musiker i regel har, kan resultatet bli fatalt och giftet frambesvärja onda destruktiva sidor av en själv som man ej ens vågat drömma om.
Hoffmann Om bara ondska kan besegra doktor Mirakel är kanske ondska just vad jag behöver. (*drar ur proppen. Tjock rök kommer ut. Hoffmann hostar.*)
Jakob, Hubert, Fritz Stoppa honom!
Wolfgang För sent! (*Hoffmann dricker.*)
Hoffmann Jag ryser men faller icke. Det smakar gammalt mycket avslaget öl. Försöker du driva med mig, förkättrade munk?
Medardus Ingen medicin verkar genast.
Hoffmann Dock känner jag en obeskrivlig yrsel och mår ej bra. Hela golvet börjar sakta virvla. Vad var det i flaskan, usle skojare till munk?
Medardus Det får du se.
Hoffmann (*tar sig om huvudet*) Sluta snurra runt och virvla, onda värld! Ej brukar jag må illa annars av så litet vin, men detta rävgift var långt bittrare än någon gammal sekt. Jag börjar nästan tro att det var ren bensin i flaskan, ty nu börjar synen ställa till med gyckel för mig. Finns det något motgift?
Medardus Drick du bara mera av mitt elixir, så mår du bara bättre.

Hoffmann Är det enda boten?
 Medardus Ja.
 Hoffmann Jag har ju ändå inget att förlora. (*dricker*)
 Hubert, Fritz, Jakob Hejda honom!
 Wolfgang För sent.
 Hoffmann En eld far rusande igenom blodet liksom för att maximera min livsenergi och koncentrera den till maximum. Jag ser ej något ont i det. Men vem är det som nu gör sin entré?
 (*en ny person kommer otydligt in i rummet. Man ser honom svagt genom röken. Det är samma figur som Hoffmann klädd exakt på samma sätt.*)
 Vem är du, fasansfulla spegelbild?
 Jakob (*till de andra*) Kan ni se någon?
 Wolfgang Nej. Han hallucinerar.
 Hubert Eller han ser spöken.
 Kreisler Nej. Han ser blott sig själv.
 Hoffmann Vem är du, dystra skugga, som likt Frankensteins ohyggliga fantom här kommer för att jaga skräck i alla levande och ärliga oskulder?
 den andre Jag har bara kommit för att hjälpa dig.
 Hoffmann Med vad?
 den andre Ta livet av din ärkefiende. Du kan ju inte göra det själv.
 Hoffmann Skall du då göra det i mitt namn?
 den andre Nej. Jag gör det i ditt ställe.
 Hoffmann Gör det då, men skynda på, för helvete!
 den andre Du måste följa med. Jag gör det icke utan dig.
 Hoffmann Kom, låt oss gå då! Låt oss göra det tillsammans, så att jag äntligen får frid! (*störtar ut med den andre*)
 Kreisler Han är förlorad.
 Medardus Icke helt. Vi har ännu ej sett slutet.
 Wolfgang Finns det något slut på någon historia av Hoffmann?
 Kreisler Det finns det alltid. Han har redan dött ett antal gånger och gör det gärna om igen.
 Jakob Du tycks känna honom bättre än någon av oss. Berätta vad du vet.
 Kreisler Jag kan berätta en ganska betecknande historia.
 Fritz Vi är idel öra.
 Kreisler Min bägare är tom. Jag behöver mera bränsle först.
 Fritz Fyll på, för katten, värdshusvärd!
 värden Så gärna, så gärna. (*fyller på*)
 Kreisler Nåväl. Det hände sig vid den tiden....

Akt IV scen 1

(*Ett ljusst vackert slottsgemak.*)

Aurelia klädd som brud, uppvoaktad av tärnor, som skrudar henne.

tärna 1 Ni har aldrig varit vackrare, furstinna.
 Aurelia Det är inte det som räknas. Tror ni jag kan bli ännu vackrare?
 tärna 2 Det kan man alltid.
 Aurelia Det låter trösterikt. Men är jag verkligen vacker nog att kunna visa mig för min man?

tärna 1 Han är inte er man ännu.

tärna 2 Men han blir. Ja, min fru, som alla brudar skiner ni ut er man, som måste slockna bredvid er.

Aurelia Du tar då till! Vad fattas mer, förutom blott min brudbukett?

Medardus (*inträder plötsligt, klädd som enkel men korrekt brudgum*) Bara jag, förmodar jag!

Aurelia Medardus! Du får inte komma hit! Det är för tidigt!

tärna 1 Det bådar olycka om mannen ser sin brud före bröllopet utan slöja!

Medardus Prat! Här tolereras ingen vidskepelse! Lämna oss ensamma för ett ögonblick, små tärnor.

Aurelia Vad vill du mig?

Medardus Ett sista ord före bröllopet.

Aurelia Du vet att jag älskar dig. Vad behöver du väl mera?

Medardus Du behöver veta mer om mig förrän du tar det stora svåra steget.

Aurelia Jag behöver inte veta mera om min man än att jag älskar honom.

Medardus Ändå känns det rätt att jag ger dig en chans att dra dig ur förrän det är för sent.

Aurelia Ni hörde vad han sade. Ut, små tärnor. (*Dessa niger och går ut.*)

tärna 2 Vi väntar utanför.

Aurelia Men lyssna ej vid nyckelhålet!

tärna 2 Vi lovar. (*går ut och stänger dörren.*)

Medardus (*för sig själv*) Hur skall jag klara detta? (*tar i hemlighet upp en liten flaska och tar sig en sup utan att Aurelia märker det.*)

Aurelia Nåväl, min vän, vad har du för rysansvärda bekännelser att göra?

Medardus Endast det, att jag är osäker.

Aurelia Det är alla brudgummar.

Medardus Men jag är mer än osäker. Jag är icke mig själv.

Aurelia Vem är du då?

Medardus Jag är minst två.

Aurelia Förklara dig.

Medardus (*går omkring*) Jag är förföljd av en dubbelgångare, och jag vet aldrig var jag har honom. Han dyker plötsligt upp från tomma intet och gör anspråk på att vara min bror, men det fasansfulla är att han är precis lik mig. Han skulle när som helst kunna ersätta mig utan att någon märkte skillnaden, men han är vansinnig och pervers och totalt oberäknelig.

Aurelia Och du vill varna mig för denna dubbelgångare?

Medardus Ja, ty jag är inte säker på om jag är han.

Aurelia Min käre vän, detta är rent nonsens.

Medardus Ja, det kan verka så, men dess värre är det blodigt allvar. Nu vet du min hemskaste hemlighet. Jag har varnat dig.

Aurelia (*omfamnar honom*) Jag älskar dig, Medardus, vem du än är.

Medardus Och om jag var din broders mördare?

Aurelia (*släpper honom förskräckt*) Jag såg den mördaren, och han var mycket lik dig. Var det din dubbelgångare?

Medardus Eller jag själv – jag vet inte vilket.

Aurelia Du försöker vara ärlig mot mig, men är du alldeles ärlig mot mig?

Medardus Jag försöker.

Aurelia Det liknar mera underliga slingringsförsök.

Medardus (omfamnar henne) Aurelia, vad vet du om mig egentligen? Tänk om jag är en mördare. Tänk om jag är en förlupen munk som brutit mina löften. Tänk om jag är besatt av djävulen. Tänk om jag är två, som ej kan hålla reda på varandra.

Aurelia Tala inte mera, älskade. Säg blott att du älskar mig. Det är det enda jag behöver veta.

Medardus Det skall du aldrig tvivla på.

Aurelia Då tror jag på dig.

Medardus Men samtidigt finns inom mig en djävul som bara vill dig illa, som bara vill utnyttja dig och frossa i din nakenhet och med girigaste glupskhet sluka dig med hull och hår blott för att tillfredsställa sanslös egoism.

Aurelia (skjuter honom ifrån sig) Efter bröllopet.

Medardus Givetvis.

Aurelia Gå nu. Vänta på mig i kyrkan. Om vår kärlek håller blir vi gifta. Om den inte håller blir vi inte gifta.

Medardus Älskade, jag är din ödmjukaste tjänare och slav tills döden tar mig.

Aurelia Ingen kärlek är så sann som ödmjukheten. Jag är din, Medardus. När du går, så släpp in mina tärnor genom nyckelhålet.

Medardus Ja, om de kan slita sig därifrån. (*öppnar dörren plötsligt, och tärnorna ramlar in.*)

Aurelia Sansa er, små flickor, och gör mig i ordning för mitt bröllop.

tärnorna Ja, min fru. (*niger skamsna och skriker till verket med slöjan.*)

Medardus Jag är din, min älskade.

Aurelia Och jag är din. Det fattas bara en ceremoni. Den väntar på oss båda. Efter det är vi helt fria med varandra.

(*Medardus går.*)

Seså, när jag står inför altaret skall allting vara helt perfekt.

(*Tärnorna pryder henne inför spegeln.*)

Scen 2. I katedralen.

Högaltaret. Pompa och ståt. Högsta tänkbara adel i de förnämsta tänkbara kostymer och långa klänningar. Rena slottsbröllopet.

Brudens fader eskorterar bruden in till Wagners bröllopsmarsch.

Medardus, ännu proprare, kommer in från andra hållet och inväntar henne.

Tillsammans framskrider de inför biskopen.

Biskopen Mina vänner, ädle hertigar, gott folk, vi har samlats här idag för att bevittna ett historiskt bröllop mellan den siste fursten av sin släkt och vår prinsessa, som önskat och älskat honom i hela sitt liv. Inget bröllop kunde vara lyckligare, inget äktenskap kunde ingås på säkrare premisser. Det är en stor glädje för mig....

(*oro i församlingen. Någon okänd ses tränga sig fram mellan förskräckta påtrampade damer och tillknuffade adelsmän. Den okände synes vara en munk med ansiktet dolt av en kåpa.*)

en röst Kapuzinermunken!

en annan Det är Hermogenes mördare!

Medardus (bleknar) Å nej! (*Munken har snabbt kommit fram till altaret.*)

munken Här har du mig, lille bror! Hi-hi! (*fuittrar vedervärdigt, har plötsligt en dolk i handen som han stöter rakt i Aurelias bröst och hjärta. Blodet forsar fram.*)

Kom med mig, min bror! Nu är du fri! Hi-hi!

Aurelia Medardus! Min broders egen mördare! (*dör*)

(Total uppståndelse och kaos.)

spridda röster

Ta fast mördaren!
Mord vid högaltaret!
En munk! En munk som mördare!
Jag svimmar!

(Många svimmar, särskilt damer.)

fadern (strängt till Medardus) Vad betyder detta, Medardus?

munken (rycker med sig Medardus) Jag räddar dig från mordet! Kom med! Kom med!
Nu slipper du mörda henne själv! (*drar snabbt med sig Medardus ut. Kvar blir bara den totala uppståndelsen, förvirringen och kaoset.*)

fadern (överröstande alla andra, förtvivlat) Min dotter! Min enda älskade dotter! (*bryter samman*)

(*Man hör även munkens fnitter även sedan Medardus är spårlöst försvunnen.*)

Ridå.

Akt V scen 1

Krogen.

Kreisler Det var den värsta skandalkatastrof som någonsin hänt i en kristen kyrka.

Fritz Var var det?

Kreisler I Königsberg.

Jakob Men vad har allt detta med Hoffmann att göra?

Kreisler Den unge fursten som skulle ha gift sig med den vackra Aurelia var den förlupne munken Medardus, som nu har fått Hoffmann i sitt våld. Man vet ännu inte säkert om det var Medardus själv eller hans förmente dubbelgångare som mördade Aurelia framför högaltaret mitt på hennes bröllop. Man vet bara att hon är död och att hennes anrika släkt dog ut med henne.

Hubert Vad vet man om denne Medardus?

Kreisler Han är förmodligen ett allvarligt fall av personlighetsklyvning. Han har alltid talat om sin dubbelgångare som en vidrig parasit och brottsling, som alltid har förstört hans liv, men man har aldrig kunnat bevisa varelsens existens.

Wolfgang Och djävulselixiret? Var det det han styrkte sig med inför Aurelias bröllop?

Kreisler Ja. Det är en sällsam historia. Medardus började som exemplarisk munk när han i ett relikförråd kom åt denna sataniska dryck, tog hand om den och utnyttjade den, vilket frigjorde alla hans dolda laster. Han smet från klostret och förde sedan ett vilt och kanske brottsligt liv, vars utsvävningar aldrig närmare har kunnat kartläggas. Däri påminner hans fall mycket om vår stackars vän Hoffmanns, som Medardus nu kan leda i farliga danser med sitt fasliga djävulselixir.

värden Mera vin, mina herrar?

Fritz Ej för ögonblicket.

värden Oroa er inte. Hoffmann kommer alltid tillbaka.

Wolfgang Vi sörjer honom redan som död.

(*Buller utanför.*)

Hoffmann(s röst) Ack, vi kommer aldrig åt honom! Vi kommer aldrig åt honom!

Medardus (röst) Vänta bara! Om du bara väntar tillräckligt länge kommer din fiendes lik en dag drivande längs strömmen.

värden (nöjd) Vad sade jag?

(Hoffmann och Medardus bryter in.)

Fritz Fick ni tag i honom?

Hoffmann Den banditen är i sin fulla rätt! Han är verkligen hennes förmyndare! Han kommer att förinta mig! (slår sig uteschasad ner vid en bägare som genast fylls på.)

Medardus Trösta dig, min vän. Du har ju mitt elixir.

Hoffmann Du måste lära mig hur man begagnar sig av sin dubbelgångare för att lösa sig ur sina klämmor. Hur bär du dig åt? (dricker)

Medardus Ack, det är en lång historia. Jag har gått i en lång och svår skola, skall du veta.

Hoffmann Berätta allt. Du måste lära mig allt.

Kreisler Mina herrar, det är bäst att jag går.

Hubert Nej, stanna, mästare Kreisler! Vi behöver dina råd!

Kreisler Jag är överflödig här. Medardus är nu Hoffmanns läromästare, och han tänker undervisa sin lärling i konsten att utveckla och utnyttja sin schizofreni. Jag föredrar att hålla mig till musiken, hur misslyckad som musiker jag än är.

Medardus (till Hoffmann) Drick, min käre Hoffmann, av mitt elixir, och jag skall lära dig allt! (Hoffmann dricker.)

Fritz Jag tror jag förstår vad du menar. Hoffmann blir inte klar i natt.

Medardus (till Hoffmann) Skriv ner mina lärdomar, och jag skall lära dig allting från början!

Wolfgang (bryter upp) Vi följer dig, mästare Kreisler. Hoffmann är för upptagen av sitt djävulselixir.

Kreisler (till värden) Vi kommer tillbaka i morgon och ser om han lever.

värden Ingen risk. Jag tar hand om honom i vanlig ordning.

Hubert (reser sig) Jag följer med. Kom, vänner, låt oss gå. Hoffmann skriver.

Jakob (reser sig motvilligt) Jag tycker inte om att lämna honom i detta tillstånd.

Wolfgang Han repar sig alltid.

värden Det borgar jag för.

Jakob Nåväl, låt oss gå. (vännerna drar sig ut. Kvar blir endast Hoffmann med Medardus vid bordet och värden.)

Hoffmann Så det är bara att ge sig hän åt sinnlighetens alla frestelser i sina tankar vad de än har att bjuda på?

Medardus Precis! Du artar dig, bror lille! Du lär dig snabbt, hi-hi! (fnittrar vedervärdigt) Men glöm ej bort din extra flaska! Drick ur djupt, och ge dig hän åt det perfekta ruset!

(Hoffmann dricker, ser sig vilt omkring som om han hallucinerade, börjar ragla, försöker resa sig – och kollapsar raklång över bordet, fullständigt sanslös.)

värden Vad är det med honom?

Medardus Han repar sig. Ge honom bara lite tid. Han har bara börjat. (reser sig)

värden Vart tänker ni ta vägen?

Medardus Lugna er. Jag kommer alltid tillbaka. (går raskt ut därifrån.)

värden Vad skall man tro? Ibland är baren överfull av glada gäster, och ibland finns bara en enda stenfull kvar, som man inte vet om han är död. Men det är bara att låta honom sova ruset av sig. Han är helt ofarlig så länge han sover.

(börjar sakta städa. Så inträder fru von Scudery med doktor Lindhof.)

Lindhof Jag tolererar inte en sådan slarvig uppvaktare. Jag kräver att du ej befattar dig med en sådan odåga.

Scudery Men jag älskar honom.

Lindhof Det tror du bara. Det går över. Han är bara en galen drinkare. Jag känner igen typen genast.

(De kommer in och stannat häpna inför den rosslande Hoffmann.)

Lindhof (märker sig genast ha fått vatten på sin kvarn, triumferande:)

Vad sade jag? Ett rötägg, full som en utslagen klockare, sölig som ett svin i sin egen tappade bägares utspillda vinäger! Se vilken suput du tror dig älska!

Scudery Hoffmann! Min älskade! Och jag som hade velat göra allt för dig!

Lindhof Nu ser du hans rätta sida: drucken och patetisk som den lika omöjliga Johannes Kreisler!

Scudery En värre ögonöppnare har jag aldrig utsatts för.

Lindhof Vilket skulle bevisas! Skatta dig lycklig att du fick det uppvaknandet innan det var för sent!

Scudery Kom, låt oss gå.

Lindhof Ja, min vän. Du måste tänka på din karriär.

(ledsagar henne ut)

värden Jag är ledsen, Hoffmann. Bättre lycka till i nästa föreställning.

(återgår till städningen. Ridå.)

Verona, 6-10.10.1999.